

9.9.2024 17. helluntain jälkeisen viikon maanantai

Päivän epistola

”Jumala on alistanut kaiken hänen valtaansa ja asettanut hänet kaiken yläpuolelle seurakuntansa pääksi. Seurakunta on Kristuksen ruumis ja hänen täyteytensä, hänen, joka kaiken kaikessa täyttää. Jumala on tehnyt eläviksi teidät, jotka olitte kuolleita rikkomustenne ja syntienne tähden. Ennen te elitte niiden vallassa tämän maailman menon mukaan, totellen avaruuden henkivaltojen hallitsijaa, sitä henkeä, joka yhä vaikuttaa tottelemattomissa ihmisissä. Heidän joukossaan mekin kaikki ennen elimme noudattaen oman luontomme haluja ja tehden niin kuin ruumiimme ja mieleemme tahtoivat, ja näin olimme luonnostamme vihan alaisia niin kuin kaikki muutkin.” (Ef. 1: 22 – 2: 3)

Kristus on ruumiin eli tässä tapauksessa Kirkon pää: ”Jumala on alistanut kaiken hänen valtaansa ja asettanut hänet kaiken yläpuolelle seurakuntansa pääksi”. Eri jäsenet yhdessä muodostavat Kristuksen ruumiin. ”Seurakunta on Kristuksen ruumis ja hänen täyteytensä, hänen, joka kaiken kaikessa täyttää.” Lause on vaikeaselkoinen. Se tuo esille sen, että Kristus on samanaikaisesti sekä ruumiin kasvun lähde että sen kasvun päämäärä (vrt. Ef. 4: 15 – 16).

Seuraavaksi Paavali siirtyy käsittelemään kysymystä, miten ihminen siirtyy kuolemasta elämään. Tässä yhteydessä kuolema tarkoittaa eroa Jumalasta ja elämä yhteyttä Jumalaan. Tämä on Jumalan pelastussuunnitelma: Hänestä erossa ollut ihminen tulee osalliseksi Jumalan elämästä.

Tekstissä tulee esille tietty jako: me ja te. Helpoin selitys olisi, että me tarkoittaa juutalais-kristittyjä ja te pakana-kristittyjä. Tätä ajatusta ei tue edeltävä teksti, jossa ei ole tehty eroa juutalaisuudesta tai pakanuudesta uskoon tulleisiin. Todennäköisesti sanoja on käytetty niin, että ”me” tarkoittaa yleensä kaikkia kristittyjä ja ”te” käytetään niistä, joille kirje on osoitettu.

”Jumala on tehnyt eläviksi teidät, jotka olitte kuolleita rikkomustenne ja syntienne tähden.” Synnin takia ihminen on erossa Jumalasta. Syntiä on mikä tahansa asia, mikä erottaa ihmisen Jumalasta. Mahdollisuus palata takaisin Jumalan luo tulee uskosta Kristukseen, Hän otti meidän syntimme ja sovitti ristinkuolemallaan meidät Jumalan kanssa.

Ihmisen huomio voi kiinnittyä vain tähän maailmaan ja tähän aikaan. Silloin hän keskittyy vain siihen, mikä on hänelle hyväksi sinä hetkenä. Tai ainakin hän luulee sen olevan hyväksi hänelle. Näin hän elää ”tämän maailman menon mukaan”. Maailma itse ei ole paha, mutta sen väärin käyttäminen on

pahaa. ”Totellen avaruuden henkivaltojen hallitsijaa” tarkoittaa tässä Paholaista. Tämä henki edelleen ”vaikuttaa tottelemattomissa ihmisissä”. Paholaista kutsutaan ”hallitsijaksi”, sillä ihmiset ovat alistuneet hänen valtaansa. Hänellä ei kuitenkaan ole osuutta tai valtaa tulevassa Jumalan valtakunnassa.

Paholaisen voima on niissä, jotka ovat tottelemattomia. Ne, jotka tottelevat Jumalaa, eivät ole alistaneet itseään Paholaisen alle.

Paavali lohduttaa efesolaisia toteamalla, että ihmiset elivät ”noudattaen oman luontomme haluja”. Kukaan ei ollut synnitön. Tekstimme jatkuu kertoen, miten Jumala antoi meille pelastuksen mahdollisuuden.

Päivän evankeliumi

”He tulivat Jerikoon. Kun Jeesus sitten lähti kaupungista opetuslastensa kanssa ja suuren väkijoukon seuraamana, tien vieressä istui sokea kerjäläinen Bartimaios, Timaioksen poika. Kun hän kuuli, että ohikulkija oli Jeesus Nasaretilainen, hän alkoi huutaa: ”Jeesus, Daavidin Poika, armahda minua!” Monet käskivät hänen olla hiljaa, mutta hän vain huusi entistä kovemmin: ”Daavidin Poika, armahda minua!” Silloin Jeesus pysähtyi ja sanoi: ”Kutsukaa hänet tänne.” He menivät kutsumaan sokeaa ja sanoivat hänelle: ”Älä pelkää. Nouse, hän kutsuu sinua.” Mies heitti vaippansa yltään, nousi kiireesti jaloilleen ja tuli Jeesuksen luo. ”Mitä haluat minun tekevän sinulle?” Jeesus kysyi. Sokea vastasi: ”Rabbuuni, anna minulle näköni.” Silloin Jeesus sanoi hänelle: ”Mene, uskosi on parantanut sinut.” Samassa mies sai näkönsä takaisin, ja hän lähti kulkemaan Jeesuksen mukana.” (Mark. 10: 46 – 52)

Tämä sama kertomus, Jerikoon liittyvä sokean parantaminen, löytyy myös Matteukselta (Matt. 20: 29 – 34) sekä Luukkaalta (Luuk. 18: 35 – 43). Markuksella on myös Betsaidaan liittyvä sokean parantaminen (Mark. 8: 22 – 26).

Bartimaios on sokea, joka aktiivisesti etsii parannusta Jeesukselta. Parantuminen tapahtuu ja tätä kertomusta voi pitää parantamiskertomuksena. Mutta samalla se on myös kertomus kutsusta. Bartimaioksesta tulee Jeesuksen opetuslapsi. Tässä rinnastuu Bartimaioksen onnistunut toiminta vastakohtana opetuslasten väärinymmärryksiin ja sokeuteen matkalla Jerusalemiin.

Jeriko on yksi maailman vanhimmista kaupungeista, se sijaitsee Jordanin länsipuolella noin seitsemän

kilometrin päässä joesta. Matkaa Jerusalemiin on noin 25 km. Sokea kerjäläinen oli nimeltään Bartimaios, Timaioksen poika. Nimen mainitseminen parantamisen yhteydessä on Markuksella epätavallista.

”Jeesus, Daavidin Poika, armahda minua!” Tässä ihminen ensimmäistä kertaa julkisesti käyttää Jeesuksesta messiaanista ilmausta ”Daavidin Poika”. Aikaisemmin Pietari oli tunnustanut Jeesuksen messiaaksi, mutta hän ei sanonut sitä julkisesti. Myöskin pahat henget olivat tunnistaneet Jeesuksen oikean identiteetin.

”Mies heitti vaippansa yltään” voi johtaa nykyään lukijan väärään mielikuvaan. Tuon ajan vaatetuksessa ihoa vasten oli ihokas, pitkähäkö paita. Sen päällä oli tuo nyt mainittu ”vaippa”. Kyseessä on viitta, johon pukeuduttiin, mutta mitä käytettiin myös muihin tarkoituksiin, se toimi esimerkiksi peittona. Joidenkin tutkijoiden mukaan Bartimaios olisi levittänyt viitan maahan, jotta ihmiset voisivat laittaa siihen avustuksensa..

”Mitä haluat minun tekevän sinulle?” on kysymys, jolla Jeesus saa selville, uskooko sokea Jeesuksen voimaan parantaa hänet. Useimmissa parantamiskertomuksissa usko on jollain tavoin esillä. ”Rabbuuni” on kunnioittava puhuttelunimi, se merkitsee ”opettajani” tai ”mestarini”. ”Mene, uskosi on parantanut sinut” voidaan kääntää myös sanalla ”pelastanut”. Siinä ilmaistaan uskon merkitys tapahtumalle, ilman sitä ei olisi tapahtunut mitään. ”Hän lähti kulkemaan Jeesuksen mukana” ilmaisee, että Bartimaiokses näki Kristuksen kärsimyksen Jerusalemissa.